

COVID: příležitost k úvaze jak opravit krypto svět?

Rozvoj a inovace finančních produktů

Vysoká škola ekonomická
Fakulta financí a účetnictví

4. června 2021

Toto není prezentace ani diskuse o bitcoinu, ani o jeho nedávných či současných peripetiích ...

Pandemie a digitalizace

- **Digitalizace** ve finančních službách není novým jevem, je to dlouhodobý fenomén
- **Pandemie**
 - nepřinesla žádné převratné digitalizační novinky, urychlila ale prorůstání digitalizace do tohoto sektoru
 - vytvořila příležitost pro další zlepšování UX, zlevnění služeb, ale také vytváření nových “revenue streams” pro poskytovatele služeb
 - ukázala na slabší místa finanční obsluhy ekonomiky „zavedenými“ institucemi, příkladem může být financování SME
 - nic nezměnila na potřebě nabídky širšího portfolia investičních možností zejména v segmentu drobných investorů (střadatelů), poptávka pro produktech, zajišťujících hodnotu investice je velká
- **Hypotéza:** pomíneme-li „střelce“, kteří hrají hru spekulativních investic (těchto investorů je menšina), lidé jsou a budou více obezřetní, pokud jde o jejich investice, cílené na ochranu kapitálu a uchování hodnoty

Kryptosvět, “zavedené“ finanční instituce a fintech: proč si nerozumíme?

- Každá debata o potenciálu dalšího rozvoje digitálu ve finančnictví, která má vyústit v rozumnou dohodu, musí začít tím, že si vyjasníme pojmy a na základě toho vymezíme, o čem bude řeč
- Právě ze zmatení (nevyjasnění) pojmů a roztříštěnosti diskuse totiž pramení ve fintechu mnoho nedorozumění
- Nutno dobře rozlišovat technologické aspekty (možnosti) kryptosvěta a jeho četné formy využití
- **Na straně fintechu** je tu neschopnost či neochota (nejspíše však obojí) zvažovat vyváženě nejen výhody, ale i rizika, je tu drobení témat do množství dílčích technologických aspektů a neschopnost věcně vyhodnocovat obecnější ekonomické a měnové souvislosti
- **Na straně „zavedených“ institucí** je diskuse kvůli tomuto zmatení pojmů zatížena řadou nejistot a obav (AML, KYC) ... a také předsudků, svou roli hraje i konkurenční argument
- Bylo by velkou chybou házet všechny digitální vychytávky do jednoho pytle
- Předsudky se ale lámou, stále více „zavedených“ institucí koketuje s možností využít přínosů kybernetického světa

Veřejné autority

- Jen pro pořádek: **mise a funkce centrálních bank** (měnová politika a stabilita finančního systému) **se nemění**
- Rozmach kybernetického světa, prosazujícího se na úkor „fiat“ peněz přestává být pro centrální banky už jen otázkou regulace a dohledu, ale povede stále více k otázce účinného **výkonu** (transmise) **měnové politiky** ...
- Viz Survey Bank for International Settlements o CBDC (únor 2021)
- Komerční banky i **banky** centrální **budou muset vyřešit svůj postoj** k tzv. kryptoměnám, pouhé odmítání či dokonce zákazy nejsou řešením a rozvoj tohoto světa nezastaví ...
- Pochvala pro **ČNB** (za obezřetný, produktový přístup k tématu) a pro **MF** (za **střízlivý, nemilitantní a věcný přístup** k diskusi o regulaci)
- Co říká pracovní skupina Bank for International Settlements: **stačí to?**

Připomenutí: blockchain, výhody a rizika

- Řešením i zájmem všech je **kohabitace** „zavedeného“ světa a fintechu, stojícím na základě blockchainu
- Jde v podstatě o **databázi**, kterou **spravuje širší komunita** namísto nějaké centrální autority
- Je to **nekončící účetní kniha**, která se neustále rozšiřuje o nové záznamy a nelze ji vypnout ani smazat. Tento systém **ověřuje pravost transakcí a zabraňuje následné manipulaci s daty**.
- V již existující praxi se s tím lze setkat **nejen ve finančnictví**, ale třeba i v průmyslovém sektoru, v obchodě, ve financování nemovitostí i v retailovém byznysu. Potenciál je i ve zdravotnictví, pojištění, vzdělávání, ve veřejných službách (volby, zápisy do katastru nemovitostí) a dalších oblastech.
- Mohly by ho využít i centrální banky v případě, že by chtěly vedle hotovosti emitovat i digitální peníze (měnu – **central bank digital currency, CBDC**). (Survey BIS)
- **Výhody, rizika:**
 - 😊 Transparentnost
 - 😊 Kyberbezpečnost
 - 😊 Transakční efektivnost
 - 😞 Regulatorika a compliance
 - 😞 Problém obezřetnosti
 - 😞 Anonymizace

Co může blockchain přinést bankám?

- **Nižší náklady** zpracování transakcí a posílení důvěry, **transparentnosti** a **klientského uživatelského komfortu**
- Účinnější **monitoring transakcí** pro účely AML, KYC a prevenci fraudu
- Potenciál využití **smart kontraktů**
- Nové „**revenue streamy**“

Tokeny a tokenizace

- **Tokenizace** je relativně nový trend ve financování vývoje firem a projektů. Jde o nástroj, založený na cash flow (nebo jej budoucí) a/nebo aktivech dané firmy.
 - Jde o příležitost, která je zvláště atraktivní pro malé a střední firmy (ale nejen pro ně), které trpěly nejvíce během pandemie. Jde o způsob, jak tyto subjekty mohou mobilizovat fondy na svůj rozvoj a investice.
 - Co je token: **digitální kód, na nějž je navázán investorský kapitál ...**
 - **Převodní tokeny** (payment coins/tokens, cryptocurrencies)
 - **Uživatelské tokeny** (utility tokens, application tokens)
 - **Investiční (security) tokeny** (investment tokens)
 - **Benefit Tokeny**, ztělesňující a budoucí cash flow byznysů.
-

Co přináší investiční (benefit) tokeny

- **Jednoduchost, srozumitelnost** (z pohledu investora i governance)
- **Diversifikaci** rizika v portfoliu investora
- **Levnější financování** projektů z pohledu emitenta
- **Větší potenciální investorskou populaci**
- Neomezenou možnost transferu tokenů peer-to-peer, z digitální peněženky do digitální peněženky
- **Ochranu zájmů** investorů (smart kontrakty)
- **Kolateralizaci** reálnými aktivy
- Potenciál ekonomické, finanční stability

Příklad z praxe – tokenizace dle modelu Divéi Prime

- Byznysová podstata se ze všeho nejvíce blíží investičnímu bankovníctví
- Zjednodušeně se jedná o nástroj na pomezí akcie a dluhopisu.
- Tokeny garantují **pevně definovaný procentuální výnos** (jako dluhopisy, nebo depozitní účet v bance) a mohou **současně** poskytovat **předem definovaný podíl na zisku** emitenta (tedy období dividendy)
- Výnos z držby tokenů může být **vyplácen ve fiat penězích, nebo v tokenech, nebo kombinací obojího**.
- Technologicky patří do fintechového světa a těží z **výhod kryptografie a blockchainu**.
- Opírá se o blockchainovou technologii a smart kontrakty, funguje na vlastní (potentialne i na jiné) - **tradingové platformě**, investor/držitel tokenů při prvotním nákupu a při settlementu prochází KYC a AML screeningem inspirovaným standardy, používanými bankami na českém trhu, stejně tak prochází screeningem při vstupu na tradingovou platformu
- Protože kryptosvět je v oblasti tokenizace aktiv jen minimálně regulován, model **DIVÉI** se chová „as if“ **dle regulatorních pravidel a požadavků**, ať už jde o transparentnost procedur a administrativních aspektů a také KYC,AML,GDPR a účetních a daňových předpisů
- Spolupráce s velkou čtyřkou

Více zde: <https://diveiprime.com/>

Závěr

- Bylo by velkou chybou házet všechny digitální vychytávky do jednoho pytle
- Předsudky se ale lámou, stále více „zavedených“ institucí koketuje s možností využít přínosů kybernetického světa
- Řešením i zájmem všech je **kohabitace** „zavedeného“ světa a fintechu, stojící (také) na základě blockchainu, hledání synergií ze spolupráce a sdílení možností

Děkuji za pozornost

pavel.stepanek@vse.cz